

JAARBOEK

VAN HET

EUROPEES

GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN

PENNINGKUNDE

INHOUDSTAFEL

Verantwoordelijken van het EGMP en afdelingen van het EGMP	I
Verslag van de AV van het EGMP FV in Izegem (28/V/2022)	VI

Laurens AERNOUT	
Recyclage van kopergeld onder Leopold I en II	1
Jean-Luc DENGIS	
De denieren van Herstal van Hendrik I, hertog van Brabant	3
Jean ELSÉN	
De Mesopotamische ‘wol- <i>mina</i> ’	15
Arnaud GRISPEN & Laurens AERNOUT	
Gouden medailles van de Expo 58 – Een onbekende ‘Manneken Pis’-variant (type 1A)	59
Jan MOENS	
De proefstukken op naam van Pélígot (1872)	60
Rombout NIJSSEN	
Het gebruik van een zilveren gedenkpenning als betaalmiddel (1764)	66
Huguette TAYMANS	
Een plakiet met het standbeeld van Jacob van Artevelde	72
Domitilo TRISTÁN JOVER & Jan MOENS	
De muntschat van Westwoud (tweede helft 16 ^{de} eeuw)	81
LUC VAN EECKHOUDT	
Een overzicht van Augustijnse medailles	133
Johan VAN HEESCH	
Devotiepenningen en hun makers: Antwerpen, Hoboken en Adinkerke (17 ^{de} -18 ^{de} eeuw)	162
Ronald VAN UDEN	
De numismatiek van het beleg van Rijsel in 1708	184
LUC VANDAMME & Jan MOENS	
Een tot nog toe onbekende munt/proefslag van de Luxemburgse 1 frang type ‘Maaister’	214

DE PROEFSTUKKEN OP NAAM VAN E. PÉLIGOT (1872)

Jan MOENS

(Ø 22 mm – schaal 125%)

IN ZIJN STANDAARDWERK UIT 1949 over onze nationale numismatiek neemt Dupriez onder de nrs. 1138-1165 een reeks stukken op die hij beschrijft als 'essais' van het muntstuk van 2 centiem; in zijn supplement op Dupriez voegt Bogaert daar in 1972 nog vier varianten (waarvan drie eenzijdige) aan toe. Op het eerste gezicht lijkt die identificatie plausibel, aangezien het stuk onmiskenbaar is gemaakt met de ponsoenen van Braemt met het koninklijk monogram en de zittende leeuw voor resp. de voor- en keerzijde van dat muntstuk; ze wordt dan ook nog altijd gevolgd wanneer een dergelijk – zeldzaam – stuk opduikt in veilingen (bv. Jean Elsen & Ses Fils, Maison Palombo, Schulman b.v., enz.). Anderzijds wijzen de legendes ESSAI MONETAIRE en ALLIAGE TERNAIRE erop dat deze proefstukken werden gemaakt voor het testen van een nieuwe (?) legering, bestaande uit drie verschillende metalen. Over welke legering het gaat, spreekt Dupriez zich niet uit, en kan ook niet zomaar worden afgeleid uit de metalen waarin deze proefstukken gekend zijn, want die variëren van lood, koper en brons, over zilver, tot en met goud. Tenslotte bestempelt Dupriez meerdere van deze stukken – en dat geldt voor alle gouden exemplaren – als *piéforts*, m.a.w. geslagen op een dikker muntplaatje dan normaal.

Als we Dupriez' identificatie als een proefstuk van de 2 centiem volgen, dan lijkt het voor de hand te liggen dat het zou gaan om het testen van een bronslegering. België gebruikte toen immers nog altijd commercieel zuiver koper (*de facto* minstens 99% puur), terwijl de meeste Europese landen voor hun kleingeld brons vermunten (praktisch overal was dit een legering van 95% koper, 4% tin en 1% zink; enkel Italië gebruikte een legering van 96% koper en 4% tin). Het lijkt dus niet onlogisch dat ook België in 1872 zou hebben overwogen de koperstukken van 1 en 2 centiem op termijn te vervangen door (minder zware?) bronzen stukken.

Maar er zijn toch een paar bedenkingen te maken bij deze – op het eerste gezicht nochtans logische – conclusie:

- 1) De legende op het proefstuk verwijst expliciet naar een ternaire legering, waarmee inderdaad muntbrons kan zijn bedoeld (nl. koper/tin/zink), maar waarom is dan niet gewoon de klaar-en-duidelijke term 'bronzes' gebruikt?

Bent u geïnteresseerd in het vervolg van dit artikel?

***Neem dan contact op met het EGMP
voor de aankoop van het Jaarboek 2022***